11/11/2023

Συνταγματάρχης Ψαρρός: Πλήρωσε με τη ζωή του την αγάπη του για την Ελλάδα, τη Δημοκρατία και τη Λευτεριά

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

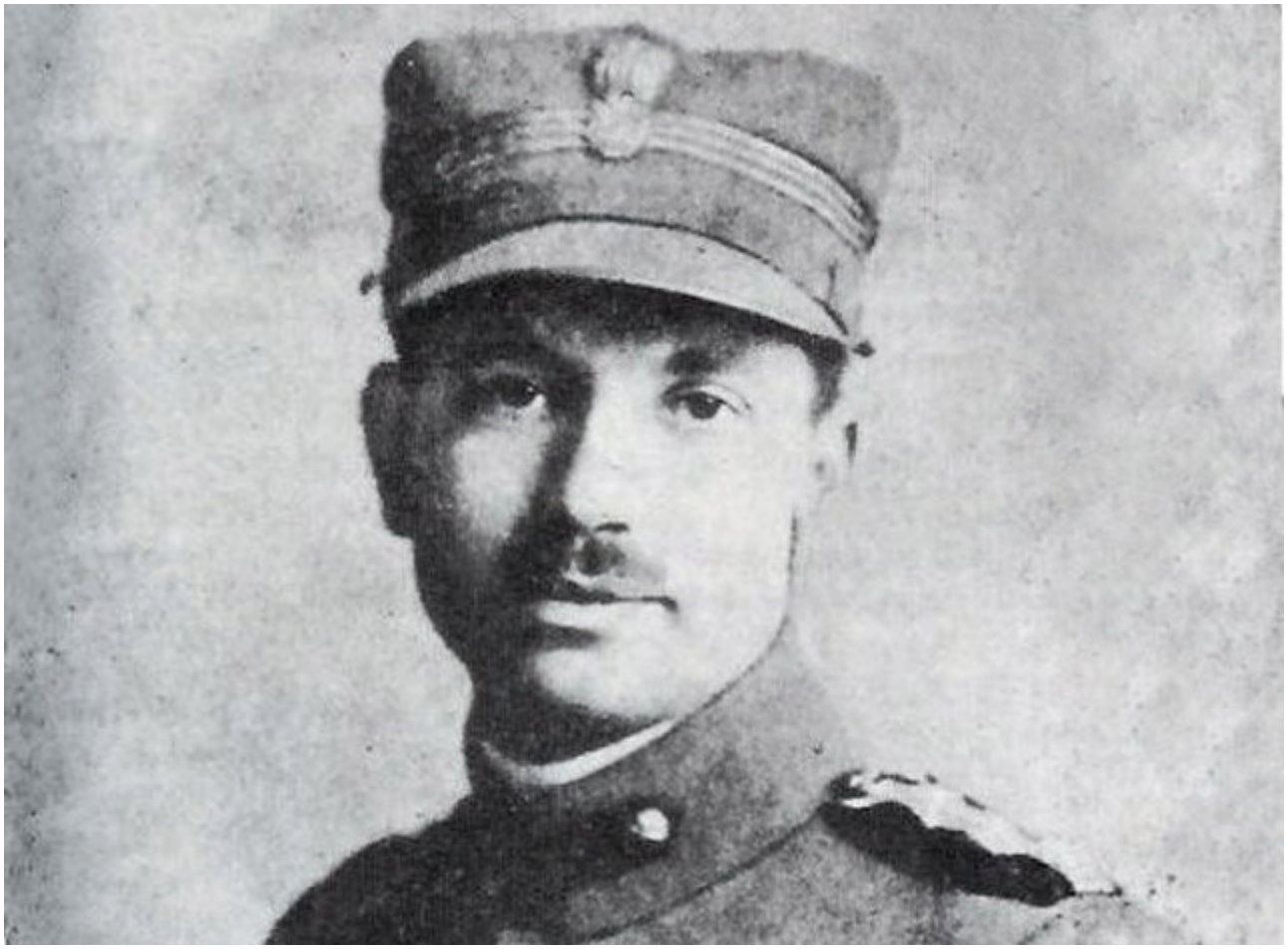

- **Γράφει ο Μυργιώτης Παναγιώτης, Μαθηματικός**

Εθνική Αντίσταση· σελίδα ηρωική της σύγχρονης ιστορίας με ελάχιστους λεκέδες. Ο Ελληνικός Λαός υπερήφανος, δημοκράτης και ελεύθερος δεν μπορούσε να αντέξει την σκλαβιά και την υποδούλωση. Ζυγό διπλό τον Γερμανοϊταλικό άξονα των Χίτλερ και Μουσολίνι. Πολέμησε γενναία εις το μέτωπο ο Ελληνικός στρατός, έγραψε σελίδες δόξης και ηρωισμού, αλλά, ηττήθηκε. Παρά ταύτα το έπος του ’40 έμεινε στην Ιστορία.

Ο Έλληνας δεν μπορεί να ζήσει υπόδουλος, θέλει να αναπνεύσει αέρα ελεύθερο, δημοκρατικό και ελληνικό. Αποφασίζει να αντιδράσει, χρειάζεται αγώνας ένοπλος. Αρχίζει να συσπειρώνεται συνωμοτικά και να σχηματίζονται οι πρώτες

αντιστασιακές ομάδες εναντίον της διπλής κατοχής. Πρώτη αντιστασιακή οργάνωση η οποία βρέθηκε εις τα βουνά και κήρυξε το σάλπισμα της αντιστάσεως είναι ο ΕΔΕΣ-ΕΟΕΑ με αρχηγό τον στρατηγό Ναπολέοντα Ζέρβα. Εις την συνέχεια εμφανίστηκαν και άλλες μεταξύ αυτών και η οργάνωση ΕΚΚΑ(ΕΘΝΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ) του συνταγματάρχη **Ψαρρού**, η οποία θα μας απασχολήσει εις το παρόν πόνημα.

Ο Ψαρρός, μέλος του Βενιζελικού κινήματος Εθνικής Αμύνης με πείρα από τα πεδία των μαχών, ιδρύει τον Μάιο του 1941 μαζί με άλλους έφεδρους αξιωματικούς και πολίτες τον Ελληνικό Απελευθερωτικό Στρατό (ΕΑΣ) σε συνεννόηση με την κεντρική στρατιωτική διοίκηση, η οποία αποχωρούσε από την Κρήτη για τη Μέση Ανατολή. Εξαπλώνεται σε Βοιωτία, Φθιώτιδα, Ναυπακτία, Λοκρίδα και Βόρεια Πελοπόννησο.

Την 20ή Απριλίου 1942 η οργάνωση συγχωνεύεται οργανωτικά με την ΕΚΚΑ και ξανασχηματίζεται το 5/42 Σύνταγμα Ευζώνων, θυμίζοντας το ηρωικό Σύνταγμα των Ευζώνων. Η οργάνωση αναπτύσσεται γρήγορα και εκπροσωπείται εις το γενικό στρατιωτικό συμμαχικό στρατηγείο μαζί με τον ΕΔΕΣ και το ΕΑΜ.

Η πρώτη συνεργασία του Ψαρρού με τον αγγλικό στρατό γίνεται την 29η Σεπτεμβρίου 1942 και η πρώτη μάχη εναντίον των κατακτητών την 18η Δεκεμβρίου1942. εις τον δρόμο Ερατεινής-Λιδωρικίου, όπου και χτυπήθηκε μια ιταλική εφοδιοπομπή .

Το ΚΚΕ με το πρόσχημα ότι μέλη του 5/42 Συντάγματος έκαναν αντικομμουνιστική προπαγάνδα δυο φορές το αφόπλισαν. Ας δούμε πότε και πως.

Η πρώτη διάλυση έγινε 13 προς 14 Μαΐου 1943 εις την Στρώμη Δωρίδας, όπου η έδρα της Οργάνωσης, με τον εξής τρόπο. Ο Άρης Βελουχιώτης επισκέπτεται τον Ψαρρό για λόγους αβρότητας και του ζητά τα συνθηματικά των φυλακίων του γιατί, δήθεν, ήθελε να περάσει ένα τμήμα του από περιοχή ελεγχόμενη από τον Ψαρρό. Ο Συνταγματάρχης ,αγαθά πράττοντας, τα δίδει και έτσι συλλαμβάνεται κυριολεκτικά και μεταφορικά εις τον ύπνο. Περικυκλωμένοι οι αντάρτες του 5/42 και ορατή η πιθανότητα αδελφοκτόνου αιματοχυσίας οι περισσότεροι παραδόθηκαν και αφοπλίστηκαν. Ο Ψαρρός και αξιωματικοί του συνελήφθησαν και το Σύνταγμα διαλύθηκε. Με παρέμβαση του Στρατηγείου Μέσης Ανατολής(ΣΜΑ) ο Ψαρρός και οι αξιωματικοί του ελευθερώθηκαν. Η σύλληψη του Ψαρρού και των αξιωματικών του προκάλεσε ποικίλες και έντονες αντιδράσεις, με το ΚΚΕ να δικαιολογείται ότι τον Άρη Βελουχιώτη παρέσυρε ο «καπετάν Ορέστης» του ΕΛΑΣ Αττικής (Ανδρέας Μούντριχας) ο οποίος αργότερα κατηγορήθηκε για χαφιές, πράκτορας και προβοκάτορας,· συνήθη πρακτική.

Περί το τέλος Μαΐου 1943, ο Ταξίαρχος Eddie Myers λαμβάνει εντολή από το ΣΜΑ να συντονίσει και ανασυντάξει το ελληνικό αντάρτικο. Στόχος ήταν η παραπλάνηση των γερμανικών δυνάμεων εν όψει της συμμαχικής απόβασης εις την Σικελία. Ο Ψαρρός δραστηριοποιείται και συγκεντρώνει γύρω του 200 μαχητές- αντάρτες και άρχισε να λαμβάνει ρίψεις οπλισμού από το Στρατηγείο Μέσης Ανατολής, όπως αναφέρει εις το βιβλίο του ο (τότε) Λοχαγός Αθανάσιος Κούτρας. Η τελευταία ρίψις έγινε την 21η Ιουνίου και ο οπλισμός δεν είχε δοθεί εις τους μαχητές.

Το βράδυ 22 προς 23 Ιουνίου οι δυνάμεις του ΕΑΜ-ΕΛΑΣ επιτίθενται εναντίον του Συντάγματος με στόχο να το διαλύσουν, όπως είχαν πράξει ένα μήνα πριν. Ο στρατιωτικός στόχος απέτυχε. Οι ένοπλες ΕΛΑΣίτικες δυνάμεις ηττήθηκαν κατά κράτος. Κέρδισαν, όμως, τον ¨πολιτικό¨ στόχο. Μετά από λίγες ημέρες ο Συνταγματάρχης λαμβάνει μια δυσνόητη για μένα απόφαση: να διαλύσει το 5/42 Σύνταγμα, τον πολεμικό βραχίονα του ΕΚΚΑ. Η απόφαση αυτή προκάλεσε θλίψη και απογοήτευσε τα παλικάρια – τους αξιωματικούς και απλούς οπλίτες. Όπως έγραψε εύστοχα ο Αλεξ. Ζαούσης «ήταν μία πράξη υπερβολικής πραότητας σε έναν αγώνα στα βουνά, όπου τα πάθη είχαν αρχίσει να θεριεύουν» (Αλεξάνδρο υ Ζαούση: Οι δύο όχθες 1939-1945, Αθήνα 1987, εκδόσεις Παπαζήση, Μέρος Β(Ι), σελ. 287.)

Παρά ταύτα την «29 Μαΐου διατάζει η Μ. Ανατολή να ξανασυσταθεί το 5/42, κι ο Ψαρρός ξαναγυρίζει στην Γκιώνα. Εκεί, μετά από ένα μήνα πληροφορείται από ένα χωρικό από το Λευκαδίτη πως « 800 ελασίτες του Νικηφόρου έρχονται να τον χτυπήσουν.». [Χρήστου Ζαλοκώστα: Το Χρονικό της Σκλαβιάς, Αθήνα 1997 (επανέκδοση), εκδόσεις Εστία, σελ. 217.]

Πράγματι το πρωί της 27ης Ιουνίου1943 800 ελασίτες με τους αξιωματικούς των φθάνουν εις το χωριό Λευκαδίτη, εγκαθιστούν φρουρά, στρατηγείο εις το σχολείο και καλούν τα τοπικά στελέχη του 5/42 Συντάγματος εις το σχολείο. Έλεγαν ότι στόχος τους ήταν να κτυπήσουν το Λιδωρίκι.

Εις τα μέλη της τοπικής οργάνωσης σήμανε συναγερμός. Υποπτεύτηκαν ότι στόχος δεν ήταν το Λιδωρίκι, αλλά, το 5/42 Σύνταγμα, το οποίο εκείνες τις ημέρες ανασυγκροτείτο και η έδρα του ήταν πολύ κοντά. Είχε εγκαταστήσει τον Σταθμό Διοικήσεώς του εις τη θέση «Ταράτσα» της Γκιώνας.

Οι υποψίες των στελεχών του 5/42 γρήγορα επαληθεύτηκαν. Οι ελασίτες εις την αυλή του σχολείου κατέστρωναν τα σχέδια εναντίον του Ψαρού. Εκεί έπαιζαν μικρά παιδιά και ο υιός του παπά ,9χρονος, αλλά υποψιασμένος πλησίαζε, δήθεν, αδιάφορα τους αντάρτες και εκεί άκουσε τα σχέδιά των ελασιτών. Ο μικρός πληροφόρησε τον πατέρα του, τοπικό στέλεχος του 5/42.

Ο Μήτσος Κούτρας πήγε ανήσυχος εις το σχολείο και άκουσε τις στιχομυθίες των ελασιτών αναφερόμενες εις τον Ψαρρό. Αθόρυβα πορεύτηκε σε παρακείμενο σπίτι, όπου αξιωματικός του ΕΛΑΣ ανέκρινε κύπριο σύνδεσμο του Στρατηγείου Μέσης Ανατολής και προσπαθούσε να του αποσπάσει πληροφορίες για το Σύνταγμα 5/42.

Ο Κούτρας συναντά τον παπά του χωριού, τον Παπά-Ηλία Λακαφώση, αλληλοενημερώνονται και αποφασίζουν να πάει ο Κούτρας να ενημερώσει τον Ψαρό. Καταστρώνουν το σχέδιο πορείας και τις δικαιολογίες που θα χρησιμοποιήσει ο Κούτρας αν συλληφθεί από περίπολο του ΕΛΑΣ.

Με πολλές προφυλάξεις και αφού είδε από μακριά ομάδα 70 ελασιτών να πορεύεται προς το αρχηγείο του 5/42 για επίθεση περισπασμού, περί την 6η απογευματινή ώρα βρίσκεται με τον Ψαρρό και τον ενημερώνει για όσα άκουσε και είδε. Ο Ψαρρός τον άκουσε ψύχραιμος και δεν επέτρεπε να φανερωθούν τα συναισθήματά του. Απέρριψε προτάσεις αξιωματικών για ενέργειες εκτός αμυντικής περιοχής. Δεν μπορούσε ή δεν ήθελε να πιστεύσει ότι πάλι θα χυνότανε αδελφικό, αίμα ελληνικό. Τελικά δίδει τις διαταγές του εις τους αξιωματικούς του και αποδεσμεύει τον Μήτσο Κούτρα για να φύγει και τον συμβουλεύει να προσέχει.

Ίσως η πιο εύστοχη περιγραφή της καταστάσεως εις την οποία βρέθηκε ο Ψαρρός να βρίσκεται εις το βιβλίο του Χ. Ζαλοκώστα: «Δεν περνάει ούτε μήνας που ένας

χωριάτης από το Λευκαδίτη αναγγέλλει στον Ψαρρό πως 800 ελασίτες του Νικηφόρου έρχονται να τον χτυπήσουν. Με το να αρνείται την επίθεση, ο άχολος Συνταγματάρχης εκνευρίζει τους αξιωματικούς του» (Χρήστου Ζαλοκώστα: Το Χρονικό της Σκλαβιάς, Αθήνα 1997, εκδόσεις Εστία, σελ. 217.).

Με το τελευταίο φως της 22ης Ιουνίου οι δυνάμεις του ΕΛΑΣ ξεκινούν για την εξόντωση του Ψαρρού. Κατά τα μεσάνυκτα πλησιάζουν και θέτουν σε εφαρμογή το σχέδιό τους. Ελπίζουν να αιφνιδιάσουν και στέλνουν τον υπεύθυνο του ΕΑΜ στο Λευκαδίτι, Γ. Κρικέλα, να επιδώσει το τελεσίγραφο παράδοσης του Ψαρρού. Αντιλαμβάνονται την ύπαρξη επανδρωμένων προχωρημένων φυλακίων του 5/42 και έτσι αντί να αιφνιδιάσουν αυτοί τον Ψαρρό, τους αιφνιδιάζει αυτός. Προφανώς ο Ψαρρός απορρίπτει το τελεσίγραφο. Η μάχη μεταξύ του επιτιθέμενου ΕΛΑΣ και του αμυνομένου 5/42 ΣΕ αρχίζει και ρέει ανθρώπινο αίμα ελληνικό. Ο ΕΛΑΣ προτίμησε να πολεμήσει , για μια ακόμη φορά, τον Ψαρρό παρά τον κατακτητή.

Το Σύνταγμα Ψαρρού απέκρουσε επιτυχώς την επίθεση του ΕΛΑ . Η μάχη τελείωσε το βράδυ της 23ης Ιουνίου 1943. Οι απώλειες του 5/42 ήταν 3 νεκροί και 5 τραυματίες, ενώ του ΕΛΑΣ χαρακτηρίζονται ¨ως βαριές¨. Σημειώνομε ότι ο μαχητής του 5/42 Ηλίας Τσίγκας αφού συνελήφθη αιχμάλωτος αν και τραυματίας εκτελέστηκε από τον ΕΛΑΣ,. Οι αιχμάλωτοι ΕΛΑΣίτες αφέθηκαν όλοι ελεύθεροι με διαταγή του Ψαρρού. Μεγάλος Πατριώτης και χριστιανός .

Είναι φανερό ότι η ψυχωμένη και αφοσιωμένη μαχητική ομάδα του Λευκαδιτίου, όχι μόνο έσωσε το Σύνταγμα από έναν ταπεινωτικό αφοπλισμό σαν αυτόν της Στρώμης ή ίσως μία αιφνιδιαστική καταστροφή του και άνοιξε δρόμο λαμπρό για την δόξα του Ψαρρού.

Αμέσως μετά τη μάχη ο Ψαρρός συνάντησε τον Άγγλο Ταγματάρχη Τζεφ και τον παρακάλεσε να μεσολαβήσει για να πάψει ο ΕΛΑΣ τις επιθέσεις εναντίον του Συντάγματος, να ενισχύσει δε τούτο με ορισμένα μέσα που του υπέδειξε, ώστε να μπορέσει το 5/42 να εκπληρώσει την αποστολή του. Τον παρακάλεσε επίσης η μεσολάβηση και ενίσχυση να γίνει όσο το δυνατόν γρηγορότερα (σε 2-3 ημέρες αν ήταν δυνατόν) δεδομένου ότι η απομάκρυνση των τμημάτων από τις βάσεις εφοδιασμού των δημιουργούσε μεγάλες δυσχέρειες στον ανεφοδιασμό. Σε ενάντια περίπτωση δήλωσε απερίφραστα ότι θα διαλύσει το Σύνταγμα.

«Αφού πέρασαν 4 ημέρες, στις 28/6/43, επειδή όχι μόνο καμμιά απάντηση δεν δόθηκε, αλλ’ αντίθετα ο Τζεφ έδειχνε πλήρη αδιαφορία και αδρανούσε, ο Ψαρρός, προβλέποντας εξακολούθηση της αιματοχυσίας και του άσκοπου αλληλοσπαραγμού των Ελλήνων, αποφάσισε να διαλύσει το 5/42 ΣΕ. Αν και νικητής στο πεδίο της μάχης, προτίμησε εν τούτοις να θυσιάσει μία ηρωική προσπάθεια για την απελευθέρωση της Πατρίδος στο βωμό της λογικής και της

ομόνοιας.»(Γεωργίου Καϊμάρα: Το Χρονικό μίας Θυσίας, Δημ. Ψαρρός και το 5/42 Σύνταγμα Ευζώνων, 3η έκδοση, Αθήνα 1984, εκδ. Σιδέρη, σελ. 84-85.)

Το Σύνταγμα συγκροτήθηκε ξανά, για τρίτη και τελευταία φορά, εις τα τέλη Αυγούστου 1943. Πάλι έσπευσαν και εντάχθηκαν εις το Σύνταγμα αξιωματικοί και πολίτες με πολύ μεγαλύτερη από τις άλλες φορές χαρά και ενθουσιασμό. Ο Συνταγματάρχης Ψαρρός τους ενέπνεε.

Τον Σεπτέμβριο του 1943, το Σύνταγμα ξεκίνησε μία ηρωική σελίδα αντίστασης εις τα βουνά της Ρούμελης, δίνοντας σειρά μαχών με τον κατακτητή: μάχη Λιδωρικίου 12-13/9/1943, μάχη Σκαλούλας 14/9/1943, μάχη Αναθέματος 15/9/1943, μάχη Τσακορέματος 19/9/1943, μάχη Βουνιχώρας 25-20/9/1943, μάχη Ζωοδόχου Πηγής 29/10/1943, μάχη 51 χλμ. Γραβιάς-Αμφίσσης 11/1/1944, δολιοφθορά στο Δαδί Βοιωτίας 7/1/1944, και άλλες.

Η επίθεση του ΕΛΑΣ στον ΕΔΕΣ του Ναπολέοντα Ζέρβα και ο εμφύλιος του χειμώνα εκείνου (Οκτώβρης 1943-Φεβρουάριος 1944) έθεσε σε μεγάλη δοκιμασία τη συνοχή του Συντάγματος και πυροδότησε εσωτερικές αντιπαραθέσεις ανάμεσα εις τους φιλοβασιλικούς και τους αντιμοναρχικούς αξιωματικούς του, υπό την αφόρητη πίεση του ΕΛΑΣ να αφήσει (το Σύνταγμα) την ουδέτερη στάση του και να εκδηλωθεί υπέρ του ΕΛΑΣ εις τη σύγκρουσή του με τον ΕΔΕΣ. Τον Μάρτιο και τον Απρίλιο του 1944, πυροδοτήθηκε μία σειρά «τοπικών» επεισοδίων στη Φωκίδα, ανάμεσα στο 5/42 και στον ΕΛΑΣ.

Στα μέσα Απριλίου του 1944, το Σύνταγμα κυκλώθηκε μεθοδικά από μεγάλη δύναμη του ΕΛΑΣ, με επικεφαλής τον Άρη Βελουχιώτη, εις την περιοχή Τρικόρφου-Κλήματος Δωρίδος, την ώρα που ο – πάντα αγαθός – Διοικητής του προσπαθούσε να διευθετήσει με πολιτικό τρόπο την έκρυθμη κατάσταση που είχε δημιουργηθεί τις τελευταίες εβδομάδες. Οι μάχες κορυφώθηκαν την Μεγάλη Εβδομάδα του 1944, ιδίως από την Μεγάλη Τετάρτη (12/4/1944). Το Σύνταγμα απέκρουσε διαδοχικές επιθέσεις του ΕΛΑΣ, με αποκορύφωμα την αιφνιδιαστική επίθεση του Τμήματος Νικηφόρου-Παπαζήση από την κατεύθυνση του χωριού Μαραθιά προς την τοποθεσία «Σκάλα Καραΐσκου» της Δωρίδας, εναντίον των τμημάτων Καϊμάρα και Κούτρα του 5/42, ανήμερα του Πάσχα (16/4/1944).

Η επίθεση αυτή αποκρούστηκε όπως και οι προηγούμενες. Την ίδια ημέρα ο Ψαρρός διαλύει το 5/42 και στέλνει την τελευταία διακήρυξη προς το ΕΚΚΑ και εις το Στρατηγείο Μέσης Ανατολής Γράφει πως οι κατηγορίες του ΕΛΑΣ κατά του Συντάγματος «αποτελούν αμαρτωλήν πρόφασιν, καθ' όσον η απωτέρα βλέψις του ΕΑΜ είναι να διαλύσει το Σύνταγμα, ούτως ώστε να είναι μόνον κύριον της καταστάσεως δια να επιβάλει τας απόψεις του».

Τα ξημερώματα της 17ης Απριλίου, η γενική επίθεση του ΕΛΑΣ διέσπασε την αμυντική γραμμή του Συντάγματος. Αξιωματικοί και οπλίτες βρίσκουν διεξόδους και γλυτώνουν την σφαγή. Ο Συνταγματάρχης Ψαρρός τελευταίος εγκαταλείπει την μάχη και κατεβαίνει εις τη Σκάλα Καραΐσκου και αρνείται να περάσει τον Κορινθιακό, πιστεύοντας ότι η παρουσία του μεταξύ των αιχμαλώτων θα ήταν ευεργετική για αυτούς. Το τι ακολούθησε, ας δούμε πως το αφηγείται ο Καθηγητής Hagen Fleischer, ο οποίος με κανένα τρόπο δεν συγκαταλέγεται στους «αστούς» ή τους «συντηρητικούς» ιστορικούς.:

«Τα τραγικά γεγονότα της 17ης Απριλίου θα αποτελέσουν το πιο ζοφερό κεφάλαιο της Αντίστασης. Οι νικητές σκότωσαν, πέραν από τους λίγους πεσόντες στη μάχη, τουλάχιστον 66 αντάρτες του 5/42, πολλούς μετά από φρικτά βασανιστήρια. Εκτελέστηκε και ο Ψαρρός, ενώ δεκάδες άνδρες του προσχώρησαν στον ΕΛΑΣ για να αποφύγουν την ίδια μοίρα. Οι μαρτυρίες συγκλίνουν πως την εκτέλεση διέταξε ο Συνταγματάρχης Ευθύμιος Ζούλας, αλλά δεν είναι σαφές ποιος ήταν ο φυσικός αυτουργός της εν ψυχρώ εκτέλεσης του αιχμάλωτου Ψαρρού. Ο Ζούλας διέταξε να γράψουν εις τον τάφο του Ψαρρού, εκτελέστηκε ως προδότης της Ελλάδας.

Ο τραγικός θάνατος του (Ψαρρού), μετά τη διάλυση του 5/42 από τον ΕΛΑΣ, τον Απρίλιο του 1944, έπεισε τις αστικές πολιτικές δυνάμεις ότι το ΚΚΕ σκόπευε να πάρει την εξουσία με τη βία και προκάλεσε συσπείρωσή τους απέναντι στο ΕΑΜ.» (Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, Εκδοτική Αθηνών, Τόμος ΙΣΤ, Αθήνα 2000. Κεφάλαιο Κατοχή και Αντίσταση – Αντίσταση και Εμφύλιες Διενέξεις, γραμμένο από τον Καθηγητή Hagen Fleischer, σελ. 40/41).

Ο Συνταγματάρχης Ψαρρός Δημήτριος αξιωματικός του Ελληνικού Στρατού με πολεμική εμπειρία, αφού έλαβε μέρος , εθελοντής των Βαλκανικών πολέμων, μόλις 19 ετών τότε και φοιτητής της Φιλοσοφικής Σχολής, απόφοιτος της Σχολής Ευελπίδων, μέλος του βενιζελικού κινήματος της Εθνικής Αμύνης, πολέμησε και διακρίθηκε κατά τον Α’ Παγκόσμιο πόλεμο και τραυματίστηκε στην εκστρατεία της Ουκρανίας. Πατριώτης με όλη τη σημασία του όρου, δεν ήθελε να χυθεί αίμα αδελφικό, δεν το χωρούσε ο νους του Έλληνας να σηκώσει χέρι εναντίον συμπατριώτη του την στιγμή κατά την οποία η πατρίδα, η Ελλάδα, στέναζε κάτω από διπλή κατοχή, δυο αυτοκρατοριών. Προείχε ο κοινός αγώνας, να φύγει ο κατακτητής και να αναπνεύσει αέρα Λευτεριάς και Δημοκρατίας η πατρίδα.

Σημαντικές μάχες, τις οποίες έλαβε μέρος το 5/42 Σύνταγμα (απλή αναφορά). Το έτος 1943

12-13 Σεπτεμβρίου: Μάχη έναντι Ιταλών και Γερμανών στο Λιδωρίκι

15 Σεπτεμβρίου: Μάχη εναντίον Γερμανών στην περιοχή Αναθέματος

17 Σεπτεμβρίου: Μάχη εναντίον Γερμανών στην περιοχή Τσακόρεμα

Το έτος 1944

11 Ιανουαρίου και 1 Φεβρουαρίου: Μάχες Γραβιάς-Άμφισσας

Με το παρόν κείμενο αποτίουμε τον ελάχιστο φόρο τιμής εις τον Συνταγματάρχη Ψαρρό, εις τους συμπολεμιστές του και σε όλους εκείνους οι οποίοι πολέμησαν για τη Δημοκρατία και Λευτεριά της Ελλάδας.

Αιωνία αυτών η μνήμη.